

ДЕЯКІ АСПЕКТИ ІННОВАЦІЙНОГО РОЗВИТКУ ПІДПРИЄМСТВ В УКРАЇНІ

На сьогоднішній день діяльність інноваційно-активних підприємств є досить складним та ризикованим процесом з наявністю численних загроз. Проте саме економічний розвиток інноваційної діяльності є підґрунтям довгострокового існування підприємств, їх економічної стабільності та конкурентоспроможності як на внутрішньому, так і на зовнішньому ринках. Тому інноваційний розвиток підприємств є особливо актуальною темою для досліджень та перебуває у просторі підвищеної уваги таких вчених, як Д. Берн, Дж. Брайт, М. Кондратьєв, С. Кузнец, Г. Менш, В. Перерва, Б. Твісс, М. Туган-Барановський, Й. Шумпетер, Ю. Яковець, А. Яковлева та ін.

Інноваційна активність підприємницької діяльності забезпечує кількісне і якісне зростання підприємств. Але, не всі підприємства можуть застосувати інноваційний потенціал повністю.

Основною діяльністю таких підприємств є впровадження інноваційних технологій у виробництво. Самі інновації розробляються науковими кадрами в наукових організаціях. Аналізуючи динаміку чисельності наукових кадрів, що здійснюють наукові дослідження і розробки, можна говорити про те, що за період з 2005 р. по 2015 р. їх чисельність значно знизилась (рис. 1). За даними Державного комітету статистики у 2005 р. чисельність науковців складала 105512 особи, а вже у 2015 р. знизилась до 63864 особи (більше, ніж у півтора рази)[1].

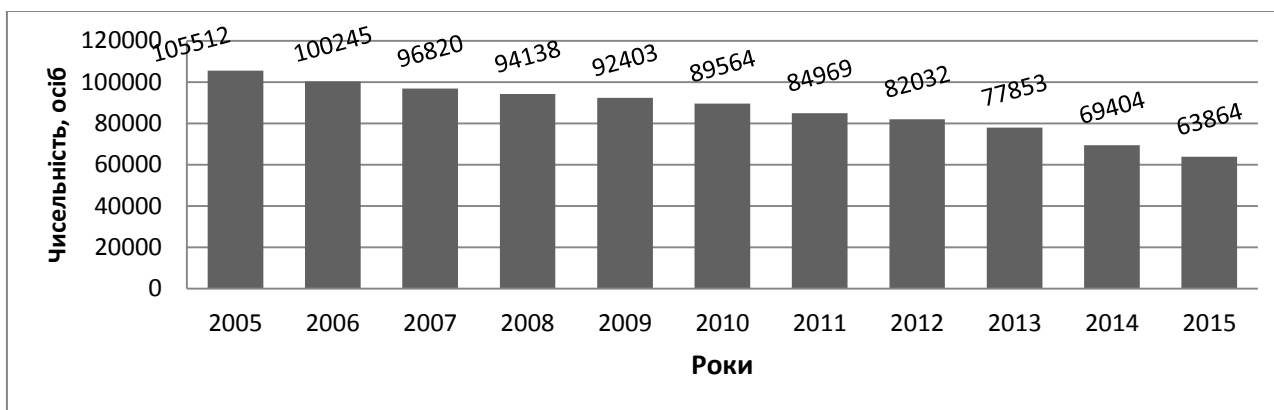

Рис. 1. Динаміка чисельності наукових кадрів в Україні у 2005-2015 рр. [1]

Дана ситуація спричинена тим, що держава не в змозі на належному рівні підтримати та гарантувати гідну заробітну плату вітчизняним вченим. Тому не дивно, що в Україні спостерігається процес постійної «втрати» наукових кадрів[2, с. 81]. Процеси зменшення відбуваються і в кількості організацій, що виконують наукові дослідження та розробки (рис.2).

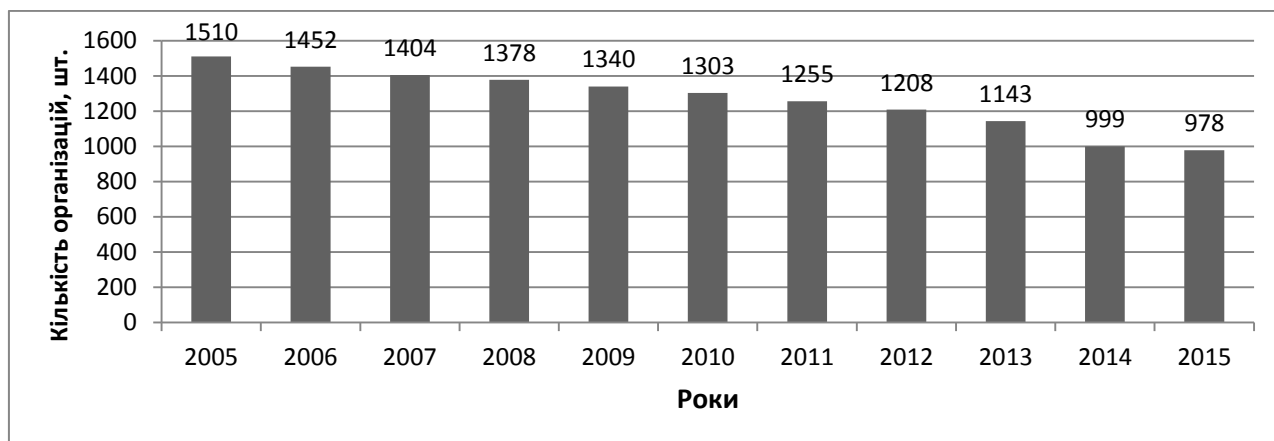

Рис. 2. Динаміка зміни кількості організацій, що займаються науковими дослідженнями та розробками у 2005-2015 рр. в Україні [1]

Так, відбулося зниження їх кількості: з 1510 організацій у 2005 р. до 978 - у 2015 р. Обсяги виконаних наукових та науково-технічних робіт у фактичних цінах в Україні поступово зростають з року в рік.

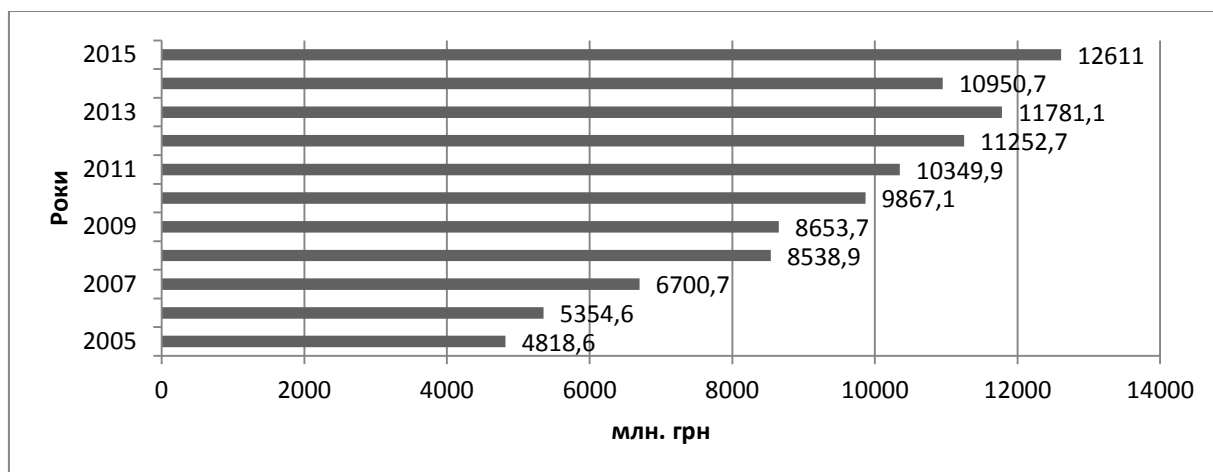

Рис. 3. Обсяги виконаних наукових та науково-технічних робіт (всього у фактичних цінах) в Україні у 2005-2015 рр. [1]

З одного боку, це може свідчити про підвищення продуктивності роботи організацій, які виконують наукові дослідження й розробки, а з іншого боку, цей процес може бути пов'язаний зі зростанням цін на виконані роботи у сфері інновацій (рис. 3). Дані за 2015 рік представлені без урахування тимчасово окупованої території Автономної Республіки Крим, м. Севастополя та частини зони проведення антитерористичної операції.

У 2015 році основним джерелом фінансування інноваційних витрат в Україні залишалися власні кошти підприємств – 13427,0 млн. грн. Кошти державного бюджету отримали 9 підприємств, місцевих бюджетів – 12, загальний обсяг яких становив 55,1 млн. грн.; кошти вітчизняних інвесторів отримали 6 підприємств, іноземних – 11, загалом їхній обсяг становив 146,9 млн. грн.; кредитами скористалося 39 підприємств, обсяг яких становив 561,1 млн. грн. (рис. 4).

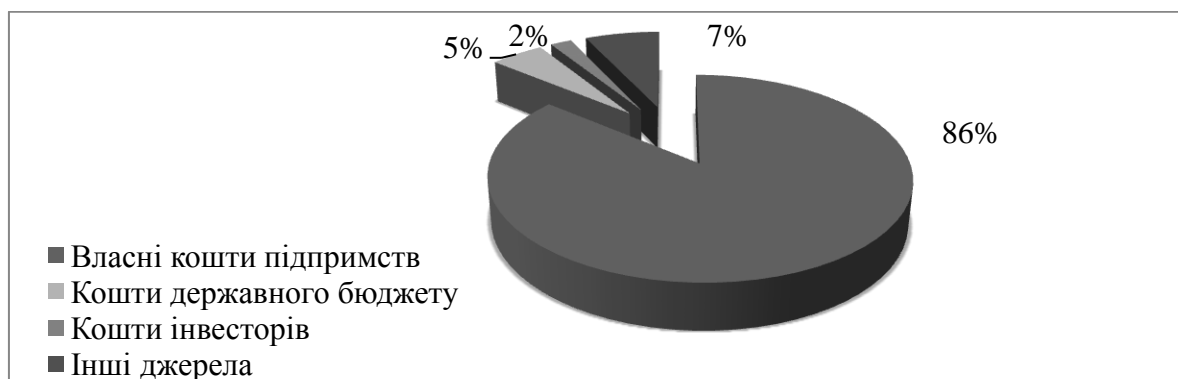

Рис. 4. Джерела фінансування інноваційних заходів підприємств України у 2015 році [4]

Виходячи з вище вказаного ми можемо зробити висновок, що в Україні спостерігається нестабільне інноваційне середовище.

На етапі виведення інноваційного продукту чи послуги на ринок підприємства зіштовхуються з рядом проблем, серед яких можна виділити: нестача власних коштів, недосвідченість, суперечність законодавства України, пов'язаного з інноваційною діяльністю, бюрократія з боку державних службовців, низький рівень державної підтримки, недоліки у методиці оцінки інноваційних проектів та інші.

Проте, не зважаючи на вище перераховані недоліки позитивним моментом є те, що підприємства України поступово намагаються перейти від стратегії придбання вже готового інноваційного обладнання, технологій та ідей на зовнішніх ринках до стратегії активної інноваційної діяльності в рамках внутрішнього виробництва.

Список літератури:

1. Наука та інновації: (статистичні дані) [Електронний ресурс]. – Режим доступу :<http://www.ukrstat.gov.ua/>
2. Гросул В.А. Проблеми інноваційної діяльності в Україні / В.А. Гросул // Бюлетень Міжнародного Нобелівського економічного форуму. – 2014. – № 1 (3).– Т. 1. – С. 182.
3. Яшкіна О.І. Інноваційна діяльність підприємств України : тенденції розвитку та чинники впливу. – К. : Маркетинг і менеджмент інновацій – 2013.– №4 – С. 181-187.
4. Захарченко В.І.Інноваційний менеджмент: теорія і практика в умовах трансформації економіки: Навчальний посібник / Захарченко В.І., Корсікова Н.М., Меркулов М.М. – К.: Центр учбової літератури, 2012. – 448 с.